
Файберг І. І., Матюхіна О. Л.

Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді (м. Дніпро, Україна)

НАБЛИЖАЄМО ПЕРЕМОГУ: НАШ ІНФОРМАЦІЙНИЙ ФРОНТ

Представлено досвід співробітництва Дніпропетровської обласної бібліотеки для молоді (ДОБМ) з іноземними партнерами в рамках пілотного проекту «Розкажи світу», метою якого було розповсюдження у закордонних спільнотах правдивої інформації про події в нашій країні.

Ключові слова: протидія дезінформації; інформаційна грамотність; закордонна спільнота; критичне мислення; Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді

Faiberh I. I., Matiukhina O. L.

Dnipropetrovsk Regional Library for Youth (Dnipro, Ukraine)

WE ARE APPROACHING VICTORY: OUR INFORMATION FRONT

The article presents the experience of collaboration of Dnipropetrovsk Regional Library for Youth with foreign partners within the framework of the "Tell the World" pilot project, the purpose of which was to disseminate truthful information about events in Ukraine to foreign communities.

Keywords: countering disinformation; information literacy; international community; critical thinking; Dnipropetrovsk Regional Library for Youth

Повномасштабне вторгнення російських військ в Україну вміть докорінно змінило наше життя, змусивши швидко перебудовувати діяльність молодіжної бібліотеки, адаптуватись до нових реалій. У цей складний для всіх нас час кожен робить те, що вміє найкраще. Тож бажаючи принести максимально можливу користь країні, наша бібліотека від самого початку війни активно працює на інформаційному фронті, намагаючись протидіяти шкідливим інформаційним впливам країни-агресора і допомагати людям сформувати «іммунітет» до них. Ми завжди приділяли увагу підвищенню інформаційної грамотності і критичного мислення населення, насамперед молоді, але з початком повномасштабної війни ця робота вийшла на перший план, адже тепер, як ніколи раніше, важливо, щоб кожна людина розуміла механізм ворожого інформаційного впливу та захисту від нього.

У протистоянні ворожій пропаганді та дезінформації ми вирішили не обмежуватися роботою на локальному рівні і спробувати вийти на зовнішній рівень, взявши за мету розповсюдження правдивої інформації про ситуацію в нашій країні у закордонних бібліотечних спільнотах, адже вони можуть поширити її серед місцевих громад, таким чином сприяючи посиленню інформаційної стійкості своїх громадян до російської пропаганди та дезінформації.

Так було розпочато роботу над пілотним проектом «Розкажи світу», в рамках якого ми зібрали різноманітні інформаційні матеріали, серед яких ознайомче відео, присвячене Україні, добірка посилань на англomовні українські онлайн-медіа, створені для іноземної спільноти, які надають офіційну інформацію про події в нашій країні, відеоролики з субтитрами англійською мовою про волонтерську роботу місцевої молоді, з якою ми співпрацюємо, та волонтерський пункт в нашій бібліотеці, який було створено на початку війни, і який наразі активно працює.

Ми відправили листи-звернення до майже 30 бібліотек європейських країн з пропозицією інформаційного партнерства, яке дозволило б об'єднати зусилля з закордонною спільнотою у протистоянні дезінформації країни-агресора. Як варіант співробітництва пропонували колегам розповсюдити на їх медіасторінках зібрані нами матеріали, щоб їх аудиторія могла дізнатись про реальні події в Україні з першоджерел.

Листи, які ми отримували у відповідь, були доволі стриманими й демонстрували нейтральну позицію більшості закордонних бібліотек. Типові відповіді були на зразок тої, що ми отримали від завідуючого сектором культури однієї з бібліотек Данії: «Весь культурний сектор Данії вражений російською агресією і всіляко підтримує зусилля українців у захисті своєї країни. Ми контактуємо з посольством України в Данії, а нашу діяльність координує Міністерство культури Данії».

А дійсно зацікавилися нашою пропозицією колеги з Національної бібліотеки Латвії, з якими розпочалось активне листування. Разом з латвійськими колегами ми визначили спільні для наших країн моменти, головним серед яких є ситуація в інформаційному просторі. Шкідливий інформаційний вплив країни-агресора – це дуже актуальна загроза і для Латвії, адже там великий відсоток російськомовного населення і російська пропаганда була дозволена в ефірі Латвії протягом останніх 30 років. Але ситуація змінилась, і латвійських колег зараз теж хвилюють проблеми протидії дезінформації. З обговорення цих питань і почалось наше співробітництво. Національна бібліотека Латвії підтримала нашу ініціативу, розмістивши надані нами матеріали на своєму інформаційному порталі.

Так ми відкрили зовнішній інформаційний фронт.

Латвійські колеги зацікавилися нашим досвідом роботи з місцевим населенням з виховання інформаційної грамотності і критичного мислення і були здивовані тим, що наша бібліотека вела активну інформаційну й волонтерську роботу з перших днів російського вторгнення. Це спонукало їх ознайомитись із ситуацією в нашому місті і області. Досвідом нашої діяльності в умовах війни зацікавилися у Центрі розвитку бібліотек

Національної бібліотеки Латвії (The Development Centre of Libraries at the National Library of Latvia), від якого ми отримали пропозицію підготувати інтерв'ю з директоркою ДОБМ О. Л. Матюхіною. На основі інтерв'ю вони вирішили написати статтю про нашу бібліотеку з метою розповісти латвійським читачам, як ми змогли активізувати роботу в екстремальних умовах воєнного часу, і як війна вплинула на наше життя.

Тож ми добре попрацювали, готуючи матеріали для статті, тексти для інтерв'ю, перекладаючи їх англійською, адже спілкувались з латвійськими колегами саме цією мовою. На їх запит підготували додаткові візуальні матеріали (фото і відеорепортажі, які ілюструють нашу роботу). А латвійська художниця Renate Klovina, з якою співпрацює Національна бібліотека Латвії, зробила ілюстрацію до статті, в якій представила своє бачення місії української бібліотеки у цей надскладний для нашої країни час.

В контексті кризової гуманітарної ситуації в нашій країні ми привернули увагу латвійських колег до питань допомоги Україні, представивши їм огляд офіційних українських і міжнародних фондів для фінансової підтримки. Вони додали посилання на відповідні латвійські ресурси, тож в нас вийшов спільний огляд можливостей допомоги Україні, який було розміщено в кінці статті.

Під час нашої спільної праці латвійські партнери дізнались про життя та роботу в прифронтовій зоні, самостійно почали відстежувати ситуацію в Дніпрі й у нашій області взагалі, і зробили для себе багато відкриттів. Що найбільше вразило наших закордонних колег? В контексті роботи нашої бібліотеки це, за їх словами, миттєва реакція на потреби громади і швидке пристосування до нових реалій в умовах війни. А ще – активність і громадянська позиція нашої молоді. І неймовірна стійкість українців взагалі.

Готуючи тексти для інтерв'ю і матеріали для статті, ми намагались донести головний меседж, який сьогодні транслюють українці, – ми працюємо для наближення перемоги, і один з наших відеороликів, який ми відправили латвійським колегам, саме так і назвали – "Я наближаю Перемогу".

І ми дуже вдячні нашим партнерам з Національної бібліотеки Латвії, які не просто висловили нам свою підтримку, а й активно долучились до нашого інформаційного фронту, зробивши надану нами інформацію доступною латвійській спільноті. Сподіваємось, це допоможе посилити інформаційну стійкість їх громадян до російської пропаганди та фейків, заохотить висловити підтримку Україні.

До речі, наша співпраця допомогла партнерам у підготовці семінару «Україна на передовій дезінформації: як ми можемо допомогти та чого ми можемо навчитися», на якому

розглядалися проблеми, які постали гостро як ніколи не тільки для нашої країни, а й для Латвії та інших країн Балтії – набуття навичок критичного мислення та вміння протистояти маніпулятивним технологіям.

Восени статтю та інтерв'ю під назвою «Бібліотека – відкрита до війни: інтерв'ю з Ольгою Матюхіною, директором Дніпропетровської обласної молодіжної бібліотеки в Україні» (<https://www.biblioteka.lv/biblioteka-atverta-ari-kara-apstaklos-intervija-ar-dnipro-regionalas-jaunatnes-bibliotekas-direktori-olgu-matjuhinu/>) було опубліковано на сайті Національної бібліотеки Латвії, після чого регулярно підтримувалося листування з латвійськими колегами, які стежачи за подіями в нашій країні й у Дніпрі, висловлювали нам свою підтримку. І побажання, отримані від них, надихають нас у роботі. Ось одне з них: «Бажаємо, щоб ви були в безпеці, і дякуємо за важливу роботу, яку виконують усі працівники Дніпропетровської обласної бібліотеки для молоді! Ми дуже сподіваємось, що Україна зможе виграти цю війну якомога швидше і буде дивитися в майбутнє з процвітаням!»»

The screenshot shows the website of the Latvian National Library (LATVIJAS BIBLIOTĒKU PORTĀLS). The article title is "Bibliotēka – atvērta arī kara apstākļos: Intervija ar Dņipro reģionālās jaunatnes bibliotēkas Ukrainā direktori Olgu Matjuhinu". The text discusses the impact of the Russian invasion on libraries in Ukraine, mentioning that over 250 days have passed since the start of the conflict. It highlights the resilience of libraries and the work of Olga Matjuhina, the director of the youth library in Dnipro. The article is dated November 23, 2022. There is also a section for "Ziņu arhīvs" (News archive) with a list of months and their respective article counts: 2023 (278), SEPTEMBRIS (13), AUGUSTS (30), and JŪLIJS (32).

Ми теж на це сподіваємось і продовжуємо працювати, з надією дивлячись у майбутнє.